

UN SPIRIT ACADEMIC LABORIOS ȘI INOVATIV DOCTORUL HABILITAT ÎN FILOLOGIE, PROFESORUL UNIVERSITAR IRINA CONDREA LA 70 DE ANI

**Născută la 22 octombrie 1949, în comuna Limbenii Vechi, Bălți.
Filolog, domeniile de cercetare: traducere, stilistică și cultivarea limbii, sociolingvistică, pragmatică, semiotică, gramatică.
Doctor habilitat în filologie (2003), profesor universitar (2016).**

Printre personalitățile notorii ale mediului academic autohton se înscrie, indubitabil, profesorul universitar, doctorul habilitat Irina Condrea, un nume de referință în domeniul filologiei românești din spațiul lingvistic basarabean. Discipolă a regretatului academician Nicolae Corlăteanu, a obținut, pe parcursul carierei sale științifico-didactice, succese remarcabile în toate activitățile în care s-a implicat.

Un merit aparte al profesorului Irina Condrea ține de funcția de decan al Facultății de Litere a Universității de Stat din Moldova (1993–2004). Mandatul său a coincis cu o perioadă extrem de dificilă – trecerea învățământului universitar autohton la sistemul Bologna, care a impus schimbări fundamentale într-un răstimp nepermis de scurt. Totul urma să fie modificat și restructurat din mers: planuri de studii, curricula disciplinelor, concepția de management al facultății etc.

Irina Condrea a dovedit o capacitate uimitoare de a face față acestui „tăvălug” al istoriei contemporane: ajustarea planurilor de studii la noile cerințe, elaborarea pachetelor de discipline opționale (un aspect complet nou pe atunci), gestionarea conflictelor dintre generații, depășirea mentalității perimate, care opunea rezistență, încercarea de a menține un climat agreabil și civilizată în cadrul facultății etc.

Nu mai puțin importantă a fost funcția, obținută imediat după munca la decanat, de șef de catedră, care, de asemenea, a solicitat mult efort și sacrificiu, anii ce urmau fiind tot mai imprezvizibili sub diverse aspecte: numărul studenților în descreștere, disciplinele din

planul de studii trunchiate, profesorii din generația veche tot mai nemulțumiți de penuria de ore etc. A fost nevoie de voință pentru a menține prestigiul studiilor și al mediului academic, fără a aluneca într-un pragmatism incoerent și scandalos.

Pe măsura activității sale didactice consistente s-a dovedit a fi și munca de cercetare, care reclamă studii continue, transpuse în lucrări publicate, participarea cu diverse comunicări la conferințe și simpozioane științifice, coordonarea și activitatea în proiecte științifice etc. În acest sens, savantul Irina Condrea este mereu în avangardă, acumulând și valorificând tot ce apare nou în domeniul științei lingvistice, diseminând generos rezultatele muncii sale printre studenți, în primul rând, dar și printre toți cei care tind spre cunoaștere.

Cele două teze de doctorat, *Modul condițional: studiu semantic-stilistic* și *Aspecte semiotice ale traducerii*, susținute cu succes, datorită cărora a obținut titlurile științifice de doctor, apoi de doctor habilitat în filologie, demonstrează acest lucru. În același timp, a realizat numeroase cercetări cu acuritate și competență, materializate în monografii, manuale, suporturi de curs, lucrări de popularizare, în special, de cultivarea limbii, articole etc. Preocupările sale de bază sunt determinate atât de proiectele de cercetare la doctorat, pe care le-a gestionat onorabil, cât și de necesitatea elaborării de noi cursuri universitare, precum traducerea, stilistica și cultivarea limbii, sociolingvistica, sintaxa limbii române, semiotica, pragmatica ș.a. În toate domeniile

științifice enumerate, multe dintre ele fiind noi, puțin explorate, profesorul Irina Condrea, dispunând de o deschidere nevisată de foștii noștri dascăli spre alte orizonturi științifice, a lărgit, printre primele, arealul cercetărilor, îmbogățind și diversificând semnificativ conținutul cursurilor sale.

Stilistica predată până atunci, bunăoară, avea însemnele filologiei ruse, din care s-au inspirat mai cu seamă profesorii în perioada sovietică, iar Irina Condrea îi acordă un aspect nou prin împrumutul unor teorii din stilistici din vest, din franceză, în primul rând. Toate materialele studiate au fost probate în cadrul cursului universitar *Stilistică și cultivarea limbii* și au constituit, mai târziu, baza pentru manualul de *Stilistică*, apărut în 2008. De asemenea, suportul de curs, editat recent (2018), *Sociolingvistica*, este elaborat în baza proiectului instituțional *Evoluția situației sociolingvistice în Republica Moldova în condițiile integrării europene*, gestionat de Irina Condrea, care presupune un bogat și inedit material, fiind predat studenților deja de mai mulți ani.

Definitorie sub aspectul angajării civice și didactice este preocuparea sa pentru combaterea exprimării defectuoase a vorbitorilor din spațiul lingvistic autohton, cu numeroase probleme de divers ordin, în special, cele care țin de influența limbii ruse. A realizat un șir de acțiuni în acest sens: participarea frecventă la emisiuni radiofonice și televizate cu tablete de cultivarea limbii, publicarea, în reviste și ziare, a articolelor cu tematica respectivă, monitorizarea permanentă a ținutei lingvistice în mass-media, organizarea, împreună cu Secția cultură a Primăriei municipiului Chișinău, a unor activități de amploare, precum *Dictare pentru fiecare* sau *Testare pentru fiecare* – proiecte de mare rezonanță în societate ș.a.. Tabletele de cultivarea limbii, în special cele care apăreau săptămânal în ziarul „Timpul”, au fost înmănunchate în lucrarea *E Timpul să vorbim corect*, utilă atât pentru filologi, cât și pentru toți cei interesați de cultura comunicării.

De activitatea de cercetare ține și funcția de redactor-șef al revistei „Studia Universitatis”, pe care a onorat-o de-a lungul anilor cu exigență, principialitate și responsabilitate. Mulți autori de articole care au publicat în această revistă vor recunoaște că nu a fost deloc ușor să treacă prin filiera spiritului critic al doamnei redactor-șef.

Remarcăm, în acest context, și activitatea în cadrul Școlii doctorale de la Facultatea de Litere, ea fiind, de

fapt, fondatoarea acestei școli, pe care a constituit-o pas cu pas.

În calitate de cadru didactic, a avut dintotdeauna o relație civilizată, autentică, bazată pe respect și colegialitate cu studenții, care au apreciat atât ținuta academică ireproșabilă, cât și atitudinea umană corectă, imparțială a profesorului. Cursurile sale universitare presupun competență, responsabilitate și dăruire. Multe generații de studenți au audiat prelegerile care au marcat cariera academică a profesorului Irina Condrea: *Sintaxa limbii române, Stilistica și cultivarea limbii române, Sociolingvistica, Semiotică și pragmatică* (masterat), *Identitate simbolică și comunicare interculturală* (masterat); cursuri speciale, opționale: *Introducere în semiotică, Semiotica numelui propriu în opera literară* ș.a. Cursurile sale sunt apreciate atât de studenți, cât și de profesori pentru noutatea și accesibilitatea lor, pentru coerența și eleganța limbajului utilizat, precum și pentru importanța și oportunitatea aspectelor abordate. Mulți au preluat modelul de curs, dar și de predare, al profesorului Irina Condrea, care își împărtășește tutorul cu mărinimie experiența bogată.

Se distinge printr-o impresionantă rezistență intelectuală, fiind o adevărată luptătoare pentru valori general-umane și patriotice. Am surprins-o de multe ori susținând cu ardoare și fermitate proiecte edificatoare de minte și suflet atât în cadrul facultății, în perioada în care și-a onorat funcția de decan, cât și în alte circumstanțe și ipostaze (de invitată la emisiuni televizate, participantă la numeroase conferințe de specialitate, dar și de altă natură, în discuții cu colegii ș.a.). Prin perseverența și punctualitatea-i specifică, prin spiritul laborios și responsabil și-a câpătat un renume și o autoritate de invidiat.

Multă muncă, tenacitate, responsabilitate, punctualitate sunt doar câteva calități, dar și principii de viață ale doamnei Irina Condrea.

Fire curajoasă, optimistă, cu un pronunțat simț al dreptății și echității, având și o calitate mai rar întâlnită, aceea de a motiva necondiționat pe cineva în diverse acțiuni nobile, edificatoare, se înscrie printre personalitățile de valoare ale culturii noastre.

În contextul unui bilanț omagial al doctorului habilitat, profesor universitar Irina Condrea, îi dorim viitoare fizică și intelectuală, realizări importante în toate activitățile pe care le desfășoară, discipoli inteligenți, sentimente de satisfacție și de împliniri spirituale.

Conf. univ., dr. hab. Viorica MOLEA